

da se natančno in nepristransko preiščejo vse obtožbe, katere je prinesla dne 1. septembra 1898. št. 35. «Slov. Gosp.» nasproti gospodu vodju c. kr. okrajnega glavarstva v Slovengradcu?

II. Kaj namerava Nj. eksclenca storiti, da cesarski uradniki s slovenskim ljudstvom občeju prijazno in nepristransko?

Istotako si dovoljujejo podpisani poslanci vprašati Njegovo eksclenco pravosodnega ministra:

Kaj misli Njeg. eksclenca ukreniti, da se v bodoče ne bodo več dogajale take konfiskacije, ki so po najtrdnem prepričanju podpisanih poslancev popolnoma neopravičene.

Dunaj, dne 27. oktobra 1898.

J. Žičkar in 22 tovarišev.

Državni zbor.

Na Dunaju, 2. novembra.

Razprava o kugi.

Pretečeno leto so prinesli na Dunaj nekateri zdravniki iz vzhodne Indije, kamor so se napotili preiskovat ondi razsajajočo kužno bolezen, tako imenovane kužne bacile, to je glivice, ki povzročujejo kugo. Po nepredvidnosti je prišel nek sluga v dunajski bolnišnici, Bariš, s temi semeni v dotiko; kuga se ga polasti in Bariš umrje. Tudi zdravnik dr. Müller, ki je prinesel one bacile iz Indije na Dunaj in ki je ozdravljaval Bariša, je umrl za kugo. Zbolela je za kugo še tudi postežnica Pecha, ki je te dni umrla. Lahko je razumljivo, da je nastal med dunajskim prebivalstvom vsled tega velik strah. Tujci so kar odhajali, hoteli so se izprazniti, rokodelci in obrtniki so trpeli velikansko škodo. Vložili so torej dunajski krščanski socijalisti, na čelu njim Gregorig, interpelacijo do vlade, zakaj trpi, da se kužne glivice raznašajo in zakaj ne skrbi, da se izvršijo potrebna popravila v bolnišnici? Grof Thun je v torek 25. okt. odgovoril na to interpelacijo; toda Gregorig ni bil zadovoljen z odgovorom in je zahteval od zbornice, naj se o tej zadevi začne razprava v prihodnji seji 27. oktobra. Ker je vsa zbornica želela, naj se stvar pojasni na vse strani, se je soglasno sklenilo, da se ima razprava začeti pretečeni četrtek. In res, ves dan do poznega večera se je govorilo o kugi.

Dunajski krščanski socijalisti so bili proti temu, da se nevarna kužna semena shranjujejo sredi mesta; pa so stvar grozno pretiravali. Gregorig na primer je trdil, da so spustili neko s kužnimi semeni zastrupljeno podgano v kanal, ki je potem zastrupila druge podgane, ki raznašajo zdaj kugo po vseh kotih dunajskega mesta; potem, da so vrgli čreva okuženih mrličev v kanal itd.

Naučni minister, kakor tudi vodja zdravstvenega sveta dr. Kusy sta mirno in stvarno razjasnila to zadevo ter odločno oporekala trditvam Gregoriga. Dokazovala sta, da je velika sreča za celo človeštvo, da so se našle kužne glivice, ki se zdaj znanstveno preiskujejo, da se bo moglo kugi priti v okom. Krščanski socijalisti so kričali vmes: »naj se preiskujejo ta semena, pa ne sredi mesta!« Do kakšnega sklepa ni prišlo, vlada je storila, kar je v teh okoliščinah storiti mogla, da se kuga ne razširja.

Pogodba z Ogersko.

Po večdnevni obravnavah zastran pogodbe z Ogersko je prišlo v pogodbinskem odseku do glasovanja dne 26. oktobra. V imenu levičarjev je predlagal dr. Gros, naj se o tej zadevi preide na dnevni red. Kdo vé, kakšni nasledki bi nastopili, če se zavrže pogodba v odseku in sprejme predlog dra. Grosa? Zdaj pa se je pripetilo nekaj celó nepričakovanega. V odseku za pogodbo, ki šteje 48 udov, sedi 28 desničarjev in 20 levičarjev. V seji 26. oktobra je manjkalo 13 desničarjev; levičarji so bili skoraj vsi navzoči in so imeli večino. Ko bi bili vsi levičarji glasovali proti pogodbi, bi se bila

tudi zavržla. Toda zastopniki Italijanov, ustavovernih veleposestnikov in tako imenovane proste nemške zveze, skupaj 7 levičarjev je potegnili z desnico, tako da je bil zavržen predlog dr. Grosa in se je sklenilo, naj se začne podrobna obravnavo o vladnem predlogu. Levičarji so rešili vlado, ker je manjkalo toliko število desničarskih poslancev. Kakšna nemarnost se je pokazala zopet pri tej priliki na desnici! Nekaterim poslancaem ni kar nič mar zato, da izvršujejo sprejete dolžnosti. Ali se more vlada zanašati na tako večino, če poslancev takrat ni v seji, kadar se potrebujejo? Nemarnost naših (ne slovenskih poslancev, ti so navadno v zbornici) desničarskih poslancev je zakrivila, da se je zadeva s celjsko gimnazijo tako grozno zavozila; njihova lenoba je kriva, da smo propadli pri nekaterih zborovanjih; zdajšnja njihova brezbriznost pa bi bila lahko pomagala levičarjem do krmila.

Nemška levica razbita.

Vsled tega, kar smo ravno zdaj omenili, da so poslanci izmed ustavovernih veleposestnikov in proste nemške zveze glasovali za vlado, so sklenile tri največje skupine izmed nemških levičarjev, namreč nemški narodnjaki, nemški naprednjaki in krščanski socijalisti, da preneha njihova nemška zveza; želijo pa, da v nemških narodnih zadevah postopajo še skupno. Vlada grofa Thuna je zdaj na konju. Kar se ni posrečilo »železni roki« grofa Badenija, ne njegovemu nasledniku Gavču, to je dosegel grof Thun, da ima za pogodbo močno večino.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Kuga na Dunaju.

Tudi strežnica Albertina Pecha je že umrla za kugo. To je zadnja oseba, pri kateri se je pokazala nevarna bolezen. Zatrjuje se od kseh strani, da sedaj ni nobene nevarnosti več. Vendar še bodo za nekaj časa ostale vse one osebe osamljene in zaprte, ki so prišle v kako si bodi dotiko z umrlimi. Zdravniki in strežniki ter strežajke so dobili od cesarja odlikovanje za vestno izpolnjevanje svojih dolžnostij v nevarni bolezn. Usmiljena sestra Valfrieda, strežnica Hohegger in Göschl, o katerih smo zadnjekrat poročali, niso obolele za kugo, kakor se je skrajja mislilo. Sestra Valfrieda in Göschl sta že popolnoma zdravi, Hohegger pa ima drugo bolezen, namreč črevesno in živčno vnetje. Zagotovo se upa, da bo ozdravela.

Štajarsko. Na shodu jareninskega političnega društva v Št. Jakobu je govoril poslanec g. Robič ter rekel med drugim: »Pri nas imamo skoraj same nemške uradnike, mi pa zahtevamo slovenščine zmožnih uradnikov. Mi ne sovražimo Nemcev; naj le imajo svoje pravice, za Slovence pa iste zahtevamo, kot je imajo Nemci. Novo društvo bo kazalo pot, po kateri si lahko pridobimo to pravico. Povdarja tudi krivico, ki se nam godi v deželni zboru v Gradcu, kjer imamo le 8 izvoljenih poslancev, katerih bi morali imeti 20, ker je tretjina Štajarskega slovenska. Dobro pa je za nas, da imamo svojega zastopnika v deželnem odboru, v katerem ima dostikrat priliko se potegovati za Slovence.« Ko gosp. poslanec zanimivo poročilo konča, mu zborovalci soglasno izrečejo zaupanje in zahvalo za njegovo vrlo delovanje.

Vnanje države.

Nemško. Nemški cesar in cesarica sta že dospela v sveto deželo, kjer obiskujeta sedaj različne pomenljive kraje. Nasproti ondotnim nemškim katolikom se izkazuje cesar v dejanju in besedi jako naklonjenega.

Francosko. Ministerski predsednik je postal Dupuy, ker je Brisson moral odstopiti. Med Anglijo in Francosko so še vedno napete razmere zaradi Fašode, koja deželo bi radi imeli Francozi in Angleži.

Cerkvene zadeve.

Cerkvena slovesnost v Št. Pavlu.

V začetku tega leta smo v «Slov. Gosp.» izrazili svoje veselje in srečo, da smo prvokrat v novi cerkvi obhajali god svojega farnega patrona. 16. dan tega meseca pa je bil za nas še veliko srečnejši dan. Na ta dan so nam mil. knez in škof posvetili novo cerkev. Dolgo časa sem so bile naše misli obrnjene na ta veseli dan in smo se tudi pripravljali, da prevzvišenega nadpastirja dostojno vsprejmemo in ob enem cerkveno slovesnost koi kor mogoče povzdignemo. Navzlic slabemu vremenu se je veliko storilo, veliko pa je moralo izostati.

Na večer 15. oktobra so se mil. knez in škof pripeljali do Št. Petra, kjer so jih pričakovali preč. g. dekan braslovski, g. župnik Št. Peterski in domači g. župnik Št. Paveljski g. Zanier in precej ljudstva iz Št. Petrske župnije. Na meji domače župnije in Št. Petrske pa jih je pričakoval pevski zbor pod vodstvom g. učitelja A. Schmitta v narodni noši iz preteklega stoletja. Tu jih najprvo pozdravi učenka Hilda Sadnik in jim nudi sopek, zbor pa jim zapoje papeževo himno. Mil. knez in škof so se zahvalili in izrazili svoje veselje zaradi udanostnega pozdrava, potem pa so se peljali naprej do prve Marijne kapele v Latkovi vasi, ktero so obljubili med potom blagosloviti. Pri kapeli se je zbralo, čeravno je hudo deževalo, veliko ljudstva; zarad prihoda mil. kneza in škofa so imeli tudi tukajšnji fabričani prosti popoldne. Pri kapeli so jih pričakovala tudi belo oblečena dekleta z gorečimi svečami v rokah, ki so malo poprej v procesiji prinesle Marijin kip za novo kapelo od farne cerkve sem. Ko so se mil. g. knez in škof pripeljali do kapele, jih pozdravi zlasti v imenu Šent Paveljske mladine gospodična Olga Zanier in jim poda sopek. Ker je bila takrat zaradi nalezljive bolezni tukajšnja šola zaprta, niso mogli otroci mil. kneza v vrstah pričakovati, kakor so se že dolgo poprej veselili. Za pozdrav so se mil. knez in škof prijazno zahvalili, nato so blagoslovili novo kapelo, potem pa smo šli kolikor je bilo mogoče vsled slabega vremena v procesiji do nove Št. Paveljske cerkve. Krasno je bilo videti, kako so bila vsa okna Št. Paveljske vasi razsvetljena in okna v Dolenji vasi, skozi katero smo šli. Ves prostor pred cerkvijo in okoli cerkve je bil s smrekami zasajen, skoz vas do farovža pa so bile v dveh vrstah čedno postavljene smreke, med katerimi so se mil. knez in škof do farovža peljali. V začetku vrste in pa vstric nove cerkve stala sta po dva štirivoglata stebra s smrečjem in venci okinčana. Stolp in hiše so bile vse v zastavah. Požarna bramba tukajšnje tvornice je skrbela za red pri obilnem številu ljudstva. Na treh krajih fare se je streljalo, žal da nam je dež preveč nagajal.

Koj po prihodu mil. kneza in škofa je bila procesija v cerkev s sv. ostanki in tam molitev, kakor ukazujejo cerkvene postave. Na večer so mil. knezu in škofu tukajšnji pevci pod vodstvom gsp. nadučitelja Josipa Vidica priredili podoknico.

Drugi dan je bila najprvo procesija iz farovža na tisti kraj, kjer so bili shranjeni ostanki svetnikov, in nato so se pričeli sv. obredi za posvečevanje cerkve. Čeravno je bilo slabo vreme, vendar je ljudstvo vstrajalo do konca svetih in pomenljivih obredov. Mil. knez in škof so posvetili cerkev, veliki altar in pa stranski altar, ki je posvečen Mariji Lurški. Navzlic dolgotrajnim svetim obredom so mil. knez in škof sami služili sveto mašo in končno so se podali na prižnico in so nam še s prav krepkim glasom, dasi je bilo proti dnevni popoldan, razlagali besedo božjo. Opozorili so nas na imenitnost in velik pomen slavnosti za Št. Paveljčane in ko so potem razlagali evangelijske besede »danes je tej hiši zveličanje došlo« so med drugim povdarjali tudi to, kako skrbi sveta